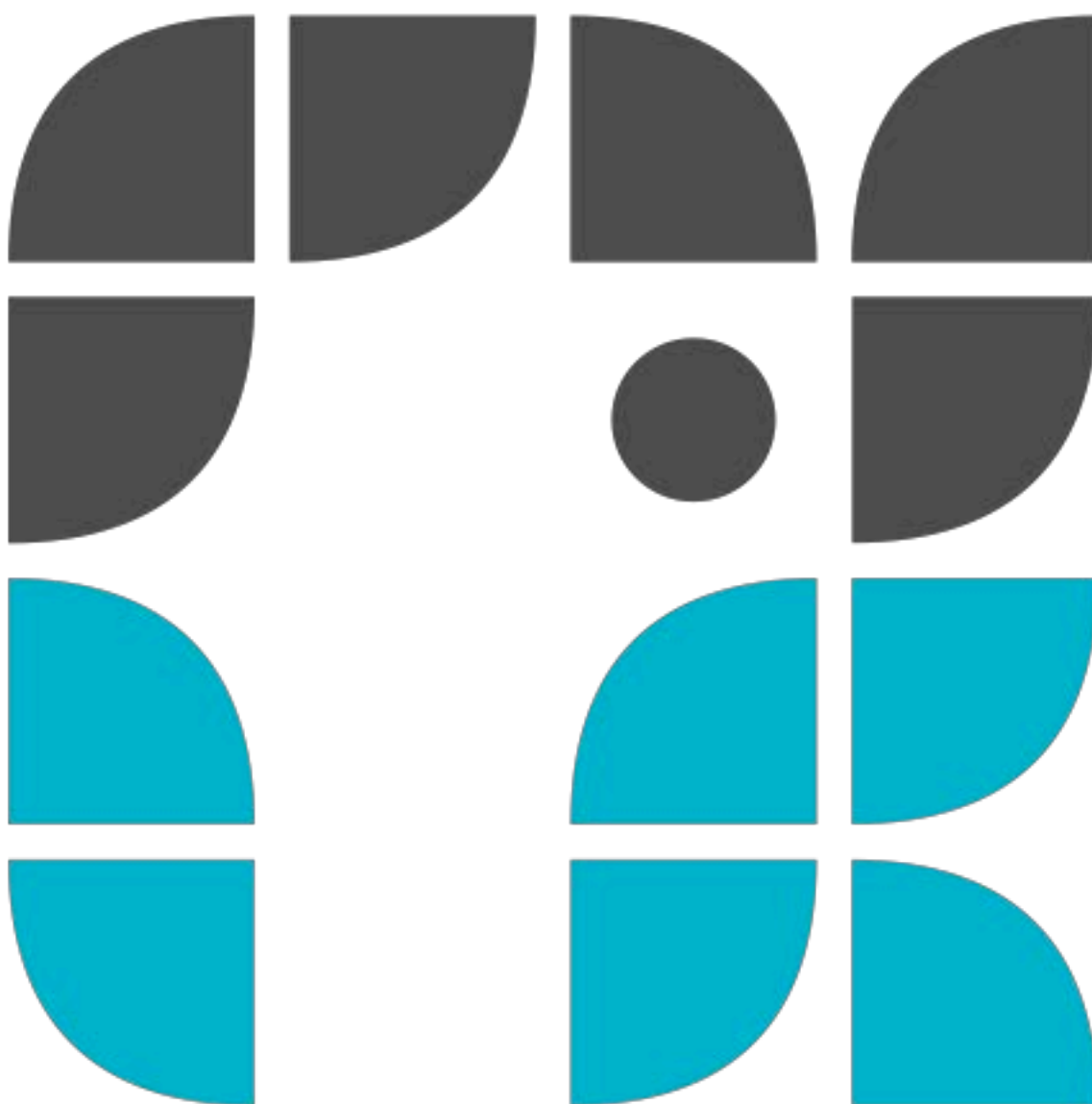

Dokumentnummer

TRAFIKKSIKRINGSPLAN FOR FUSA KOMMUNE

2016-2019

FØREORD

Fusa kommune har tidlegare vedteke "trafikksikringsplan for Fusa kommune 2008 - 2011.

Kommunestyret gjorde i møte 16.10.2014 vedtak om godkjenning av planprogram i samband med rullering av trafikksikringsplan for Fusa Kommune. Planperioden vert 2016-2019/2023.

Føremålet med ein kommunal trafikksikringsplan er å leggja grunnlaget for målretta og systematisk trafikksikringsarbeid på lokalplanet. TS-planen er eit overordna grep for å få talet på ulykker ned og auka tryggleiken i trafikken. Planen skal og gje ein oppdatert gjennomgang av dei utfordringar ein har i Fusa trafikken, og påverka aktørar til å delta aktivt i arbeidet med trafikktryggleik. Fokus på trafikksikring er først og fremst viktig for å redusera konsekvensane ved ulukker, med alvorlege skader og tap av liv. I tillegg fører trafikkulykkene med seg store samfunnskostnader. TS-planen skal presentera utfordringar, målsetjingar og prioriteringar for trafikksikringsarbeidet i kommunen, med utgangspunkt i økonomiske rammer lagt i kommunen sine budsjett.

Planen er utarbeidd etter Statens vegvesen si Handbok 209, "Kommunale trafikksikkerhetsplaner" og med føringar frå Hordaland Fylkeskommune sin Handlingsplan for trafikksikring i Hordaland 2014 - 2017.

Fusa kommune ved Teknisk drift har hatt ansvaret for prosjektet. Byggadministrasjon Harald Bjørndal AS har vore sekretær for arbeidet.

Trafikksikringsplanen er utarbeidd etter drøftingar i ei prosjektgruppe som har vore sett saman av :

- Øystein Havsgård   Teknisk drift, Fusa kommune (prosjektleder)
- Erik Vangsnes   Kulturleder (og barnas representant)
- Knut Olav Nestås   Trykk Trafikk Hordaland
- Anders Opsal   Lensmannen i Fusa
- Terje Vidar Hoel   Statens vegvesen region Vest distr. Voss og Hardanger
- André Bjørndal   Byggadministrasjon Harald Bjørndal AS

Undervisning v/Anne-Merete Hellebø og avdeling Heimetenester har vore med i planarbeidet.

Ny trafikksikringsplan vart endeleg godkjent i Fusa kommunestyre i sak 051/2016 den 16.06.2016. med følgjande tillegg:

1. I kap. 6.1.1 vert føydd til eitt nytt kulepunkt med tekst: «Rådmannen har det overordna ansvaret for organisatoriske og haldningsskapande tiltak, og einingane har sin del av ansvaret innanfor sitt arbeidsfelt.». Punktet er i endeleg plan endra til 6.2.1.

2. Utbetring av sving på fv48 på Tombre vert ført opp som tiltak nr 1 under kap 6.3, tabell for fysiske tiltak retta mot fylkeskommunen sitt program for trafikksikringstiltak."

Dette plandokumentet er i samsvar med vedtaket.

INNHALDSLISTE

FØREORD	2
INNHALDSLISTE	3
VEDLEGG: INNKOMNE MERKNADER OG VEDTEKE PLANPROGRAM.....	4
1 INNLEIING	5
1.1 BAKGRUNN	5
1.2 FØREMÅLET MED PLANEN	5
1.3 PLANSTATUS OG OPPFØLGING	5
2 VISJON OG MÅL	6
2.1 VISJON FOR ARBEIDET MED TRAFIKKSIKRING.....	6
2.2 MÅLSETJING	6
2.2.1 Trafikantopplæring, informasjon og kontroll	6
2.2.2 Vegutforming og fysiske tiltak.....	6
2.2.3 Kommuneplanlegging og forvaltning	6
2.2.4 Nasjonale, regionale og lokale mål og føringer	7
2.2.5 Tema i kommunedelplan for trafikksikring 2016 - 2019.....	7
3 GJENNOMGANG AV STATUS FOR TILTAK I FORRIGE PLAN	9
3.1 FYSISKE TILTAK.....	9
3.2 IKKJE FYSISKE TILTAK	10
3.3 OPPSUMMERING AV STATUS FOR TILTAK I FORRIGE PLAN.....	11
4 REGISTRERING OG ANALYSE AV ULUKKER	12
4.1 GRUNNLAG FOR KARTLEGGING AV TRAFIKKULUKKER.....	12
4.2 LOVAR OG REGELVERK.....	12
4.3 NØKRE DEFINISJONAR	12
4.4 POLITIRAPPORTERTE PERSONSKADEULUKKER	12
4.5 KORT OMTALE AV ENKELTE STREKNINGAR SOM PEIKAR SEG UT MED MANGE ULUKKER.....	16
5 IKKJE FYSISKE TILTAK	17
5.1 FØREMÅLET MED BRUK AV IKKJE FYSISKE TILTAK	17
5.2 HALDNINGSSKAPING OG ÅTFERDSENDRING.....	17
5.2.1 Opplæring	18
5.2.2 Informasjon, kampanjar	18
5.2.3 Overvaking/kontroll.....	18
5.3 TRAFIKKSIKRING I KOMMUNAL PLANLEGGING.....	18
5.3.1 Overordna planar og vedtak.....	19
5.3.2 Regulerings- og utbyggingsplanar, byggesaker	19

5.3.3	Økonomi	19
5.4	RETT TIL STØNAD VED TRANSPORT AV BARN I SKULEPLIKTIG ALDER	19
6	TILTAK SOM ER PRIORITERTE I DENNE PLANPERIODEN	21
6.1	VURDERING AV IKKJE IVERKSATTE TILTAK I FORRIGE PLAN	21
6.2	IKKJE FYSISKE TILTAK	23
6.2.1	<i>Fusa Kommune som trafikksikker kommune</i>	23
6.2.2	<i>Kommunal planlegging og saksbehandling</i>	23
6.3	FYSISKE TILTAK	24

VEDLEGG: INNKOMNE MERKNADER OG VEDTEKE PLANPROGRAM.

1 INNLEIING

1.1 Bakgrunn

Gjeldande plan for trafikksikring i Fusa kommune vart vedteken i kommunestyret 08.10.2008. Denne planen gjaldt for perioden 2008 – 2011 og var ein oppdatering av tiltakslista i førre plan for perioden 2000 - 2004. Planen innehaldd tiltakslistar for både fysiske og ikkje fysiske tiltak. Fusa Kommune ynskjer no å rullere trafikksikringsplanen med og oppdatere faktadelen i planen og legge meir vekt på tiltak innanfor ikkje fysiske tiltak. Mellom anna basert på rettleiar frå Trykk Trafikk og føringar frå regionalt nivå.

Utkast til planprogram vart vedteke lagt ut på høyring og deretter endeleg vedteke i kommunestyret 16.10.2014.

Skal ein lukkast med trafikksikring er det særst viktig at alle aktørar deltek, både privatpersonar, lag og organisasjonar, private bedrifter og offentlege organ og mynde.

Det eksisterer ei rad ulike tiltak som kan setjast i verk for å redusere talet på ulykker. Føremålet med denne kommunedelplanen er å utarbeide lister over alle dei tiltaka, fysiske og ikkje fysiske, som kommunen skal gjennomføre dei neste fire åra. I denne planen ynskjer ein og å få større fokus på dei ikkje fysiske tiltaka.

Vedteke planprogram er lagt ved som vedlegg bak i dette plandokumentet.

1.2 Føremålet med planen

Føremålet med ein kommunal trafikksikringsplan er å leggja grunnlaget for målretta og systematisk trafikksikringsarbeid på lokalplanet. TS-planen er eit overordna grep for å få talet på ulykker ned og auka tryggleiken i trafikken. Planen skal og gje ein oppdatert gjennomgang av dei utfordringar ein har i Fusa trafikken, og påverka aktørar til å delta aktivt i arbeidet med trafikktryggleik. Fokus på trafikksikring er først og fremst viktig for å redusera konsekvensane ved ulykker, med alvorlege skader og tap av liv. I tillegg fører trafikkulykkene med seg store samfunnskostnader. TS-planen skal presentera utfordringar, målsetjingar og prioriteringar for trafikksikringsarbeidet i kommunen, med utgangspunkt i økonomiske rammer lagt i kommunen sine budsjett.

Viktige tema i planen vil vere:

- Gjennomgang av status frå forrige plan
- Gjennomgang av fakta knytt til registrerte ulykker på vegnettet i kommunen.
- Gjennomgang av innkomne innspel frå lag og organisasjonar samt dei ulike skular, barnehagar og oppvekstsenter
- Gje eit grunnlag for prioritering av ikkje fysiske og fysiske tiltak.

1.3 Planstatus og oppfølging

Som kommunedelplan er trafikksikringsplanen stadfesta i plan- og bygningslova. Planen skal leggast ut på offentlig høyring før den kan endeleg vedtakast av kommunestyret. Planen inneheld lister over dei tiltaka som kommunen ynskjer å gjennomføre i denne 4-års perioden.

2 VISJON OG MÅL

2.1 Visjon for arbeidet med trafikksikring

Kommunen vil i denne planen vidareføra visjonen i forrige plan.

Ingen skal bli drepne eller alvorleg skada på vegane i Fusa. Fusa skal vera ein trygg kommune å bu, arbeida og ferdast i.

2.2 Målsetjing

Ein vil fortsetje å fokusere arbeidet på tre ulike strategiar:

- Trafikantopplæring, informasjon og kontroll.
- Vegutforming og fysiske tiltak.
- Kommuneplanlegging og forvaltning.

Det siste punktet er særst viktig i eit lengre perspektiv. Med riktig planlegging og arealforvaltning vil ein kunne sikre at trafikksikring vert ein del av planprosessane og at ein dermed ikkje må gjera tiltak i etterkant.

2.2.1 Trafikantopplæring, informasjon og kontroll

Hovudmål

Skapa gode haldningar og framferd i trafikken gjennom opplæring, informasjon og kontroll.

Satsingsområde

- Informasjon og opplæring i skule og barnehage.
- Gjennomføra fleire trafikkontrollar på fleire strekningar enn i dag.

2.2.2 Vegutforming og fysiske tiltak

Hovudmål

Betra vegutforming og gjennomføra fysiske tiltak for å få eit vegnett med lågare ulukkestal og utan alvorlege ulukker.

Satsingsområde

- Få ned utryggleiken, med hovudvekt på dei strekningane som er skulevegar.
- Utforme vegsystemet slik at det tillèt trafikantane til å gjera mindre feil utan at dette får fatale fylgjer.
- Betre tilhøva for av- og på stiging ved skular, barnehagar og haldeplassar.

2.2.3 Kommuneplanlegging og forvaltning

Hovudmål

Trafikksikring må vera eit tema i kommuneplanen. Det må tenkjast trafikksikring i alle utarbeida arealplanar.

Satsingsområde

- Det må setjast av ein eigen post på budsjettet til tiltak innan trafikksikring.
- Trafikksikringsplanen skal rullerast saman med kommuneplanen.
- Ny bustadutbygging må, så langt det er mogeleg, gjennomførast i tilknytning til eksisterande trafikksikkert vegnett eller gang- og sykkelveg.

2.2.4 Nasjonale, regionale og lokale mål og føringar

Stortinget vedtok i høve handsaminga av Nasjonal transportplan ein nullvisjon, med mål om eit transportsystem som ikkje fører til tap av liv eller varig skade. Nullvisjonen er det berande elementet for arbeid med trafikksikring i Noreg. Som ein naturleg konsekvens av nullvisjonen skal ein fokusera på satsingsområde som har størst verknad i høve til ulykker.

Barn og unge er eit hovudfokus i nasjonalt og regionalt trafikksikringsarbeid. Barn sin skuleveg involverer mange, og det er viktig å førebyggja ulukker og utryggleik samt at ein i ung alder arbeider med å få lagt til rette for gode haldningar. Trygge oppvekstforhold for barn og unge er viktige satsingsområde i kommunen og arbeidet med trafikksikring må ha fokus på dette.

Folkehelseperspektivet skal bli varetatt i all kommunal planlegging, og planlegging etter plan- og bygningslova skal fremja befolkninga si helse og motverka sosiale helseforskjellar.

Universell utforming er nedfelt i plan- og bygningslova si formålsparagraf § 1, og er vidare eitt av fire hovudmål i Nasjonal Transportplan (NTP) 2010-2019. Styrande dokument og planar etter plan- og bygningslova må gjera greie for korleis universell utforming skal bli varetatt der dette er mogeleg.

Nasjonale, regionale og lokale føringar vert skildra i ei rekkje dokument. Av dei viktigaste kan ein nemna:

- Nasjonal transportplan
- Statens vegvesen sitt handlingsprogram
- Handlingsplan for trafikksikring i Hordaland 2014-2017
- Regional transportplan for Hordaland
- Kommuneplanen sin arealdel
- Samfunnsdelen til Kommuneplanen 2011-2023.
- Energi-, miljø- og klimaplan
- Ulukker i Noreg. Nasjonal strategi for førebygging av ulukker som medfører personskade

2.2.5 Tema i kommunedelplan for trafikksikring 2016 - 2019

I planprosessen vil ein drøfta følgjande tema:

- Visjon og målsetningar
- Gjennomgang av registrerte ulukker og uhell dei siste 10 åra
- Gjennomføre spørjeundersøkingar mot skular, oppvekstsenter, barnehagar, lag- og organisasjonar
- Diskusjon om haldningsskapande arbeid blant kommunen sine tilsette som kjører bil i arbeidstida.

- Drøfte ikkje fysiske tiltak og korleis ein best kan forankre desse slik at ein er sikra gjennomføring av tiltaka.
- Drøfte fysiske tiltak
- Planen endar opp med konkret forslag til fysiske og ikkje fysiske tiltak for perioden 2016 – 2019.
- Metode og prosess knytt til rullering av planen. Særleg handlingsprogrammet.

3 GJENNOMGANG AV STATUS FOR TILTAK I FORRIGE PLAN

3.1 Fysiske tiltak

Status for fysiske tiltak på det som tidlegare var riksvegnettet

Tiltak nummer	Tiltak	Status
1.	Riksveg 552 Venjaneset – Fusa Oppvekstsenter. Deriblant kryssing ved Framo Aktiv og Frank Mohn AS	Tiltaket er under bygging
2.	Riksveg 48 Rød	Er ferdig regulert, men ikkje finansiert
3.	Riksveg 552 Eikeland – Bergegrend	Er ferdig regulert, men ikkje finansiert
4.	Riksveg 48 og kryss med kommunal veg til Ådland	Er ikkje utført noko arbeid
5.	Vegljos på strekninga frå avkjøringa til Prestegardsfeltet og om lag 750 m mot Gjerdevik.	Er ikkje utført noko arbeid

Status for fysiske tiltak på det som tidlegare var fylkesvegnettet

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Fylkesveg 125 Holmefjord – Nore Fusa Oppvekstsenter	Er ferdig utført
2.	Fylkesveg 121 og kryss med kommunal veg til Søre Fusa oppvekstsenter	Er under regulering
3.	Fylkesveg122 Kvålshaugen – Strandvik sentrum	Er ferdig regulert, men ikkje finansiert
4.	Fylkesveg 121 og kryss med kommunal veg til Hjartnes	Er ikkje utført noko arbeid
5.	Fylkesveg 123 frå Holdhus Oppvekstsenter til kryss med kommunal veg til Solvang	Er under regulering
6.	Vegljos i tunellane ved Femanger	Er utført i ein av tunnelane
7.	Utbetring av kryss kommunal veg/FV121 på Baldersheim(Hauganeset)	Er ikkje utført noko arbeid

Status for fysiske tiltak på det kommunale vegnettet

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Kommunal veg til Søre Fusa oppvekstsenter	Er under regulering
2.	Kommunal veg til Ådnavika	Er ikkje utført noko arbeid
3.	Kommunal veg til Solvang	Er under regulering
4.	Kommunal veg til Fusa Oppvekstsenter	Er ikkje utført noko arbeid

Status for fysiske strakstiltak uansett vegtype

Prioritet	Stad	Forslag til tiltak
1	Riksveg 549 Sævareid sentrum og kryss med Fylkesveg 121	Er delvis utført. Det står att asfaltering av snulomme for buss
2	Riksveg 552 og kryss med avkjøring til kommunal kai På Leiro	Er utført.
3	Busshaldeplassar på strekninga Prestegardsfeltet - Gjerdevik	Er ikkje utført.
4	Heiane/Eikebakken bustadfelt	Er ikkje utført.

3.2 Ikkje fysiske tiltak

Status for arbeidet med ikkje fysiske tiltak

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Utarbeide plan for trafikkopplæring i skule og barnehage. Skal mellom anna omfatte haldningskampanjar.	Er ikkje utført.
2.	Oppdatere status for strekning som er registrert som "farleg skuleveg"	Er delvis utført
3.	Bruk av mobil fartsmålar frå Statens vegvesen Hordaland	Er delvis utført
4.	Fyrstehjelpskurs i samarbeid med lag og organisasjonar i kommunen	Er delvis utført

3.3 Oppsummering av status for tiltak i forrige plan

Nokre av dei fysiske tiltaka er utført og ein god del er under planlegging. Det er ei utfordring å skaffe midlar til det enkelte prosjekt, spesielt dei større prosjekta. I tillegg tar prosessen med utarbeiding av reguleringsplan lang tid for enkelte av prosjekta. Tiltaka i førre plan er vurdert innarbeidd i den nye planen denne vurderinga er vist i eige delkapittel under kapittel 6.

4 REGISTRERING OG ANALYSE AV ULUKKER

4.1 Grunnlag for kartlegging av trafikkulukker

Grunnlaget for vurderingar knytt til omfang av ulukker og vurdering av typiske ulukker på vegane i Fusa er politirapporterte personskadeulukker for perioden 2004-2013

Data om ulukker er henta frå Statens vegvesen sitt register over ulukker.

4.2 Lovar og regelverk

Vegtrafikklova, Veglova og plan- og bygningslova dannar det juridiske grunnlaget for dei verkemiddel offentlege mynde har til å regulera trafikken.

Gjennom plan- og bygningslova kan kommunen planleggje og gjennomføre tiltak for å redusere risikoen for ulukker og for å auke tryggleiken og trivselen blant dei som ferdast på vegen.

4.3 Nokre definisjonar

Trafikkulukke

Politiregistrert personskadeulukke i trafikken (STRAKS- registeret).

Skadekategoriene er drepne, svært alvorleg skadde, alvorleg skadde og lettare skadde:

<i>Drepn:</i>	Død innan 30 dagar etter ulukka og som følgjer av denne.
<i>Mykje alvorleg skadd:</i> invaliditet	Skade som trugar liv eller som gir meir enn 30 %
<i>Alvorleg skadd:</i> invaliditet	Ikkje livstrugande, men gjev varige men, 0 – 30 %
<i>Lettare skada:</i>	Skade som berre krev kortare medisinsk behandling og gjev ikkje varige mein.

ÅDT (årsdøgntrafikk)

Samla tal på køyrety som passerer (begge retningar) eit snitt på vegen i løpet av eit år, dividert med 365.

Ulukkesfrekvens, U_f^1

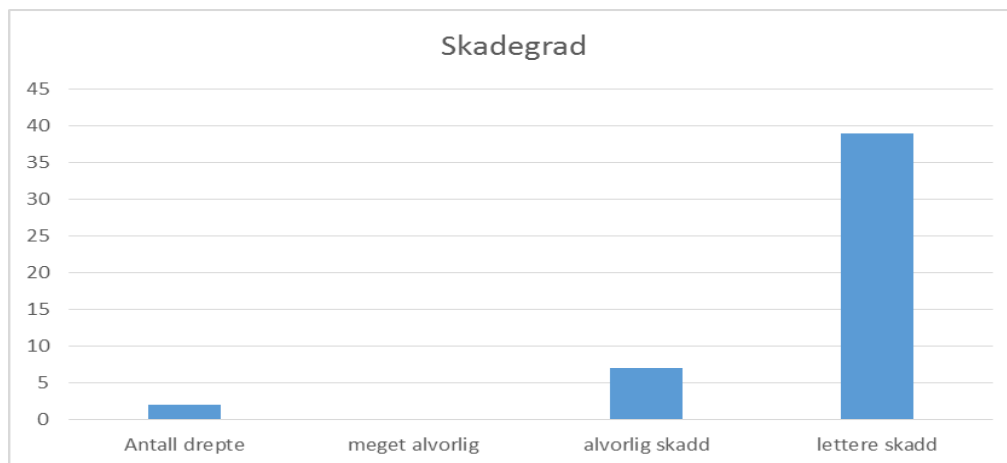
Mål som fortel noko om ulukkesrisiko på ei vegstrekning (eller i eit kryss). For ei strekning er dette vanlegvis talet på ulukker per mill. vognkm.

4.4 Politirapporterte personskadeulukker

Data frå femårsperioden 2002-2006 er brukt i dei fleste figurar vist i dette delkapittelet. For å sjå etter tendensar og spesielle trekk for Fusa, er det også gjort enkelte prosentvise samanlikningar med data for heile fylket (minus Bergen).

På side 14 ser ein eit kart som viser plassering og skadeomfang for alle trafikkulukker i kommunen for perioden 2004 - 2013.

I perioden 2004 – 2013 er det registrert 35 trafikkulukker i kommunen der til saman 48 personer vart skadd eller omkom.

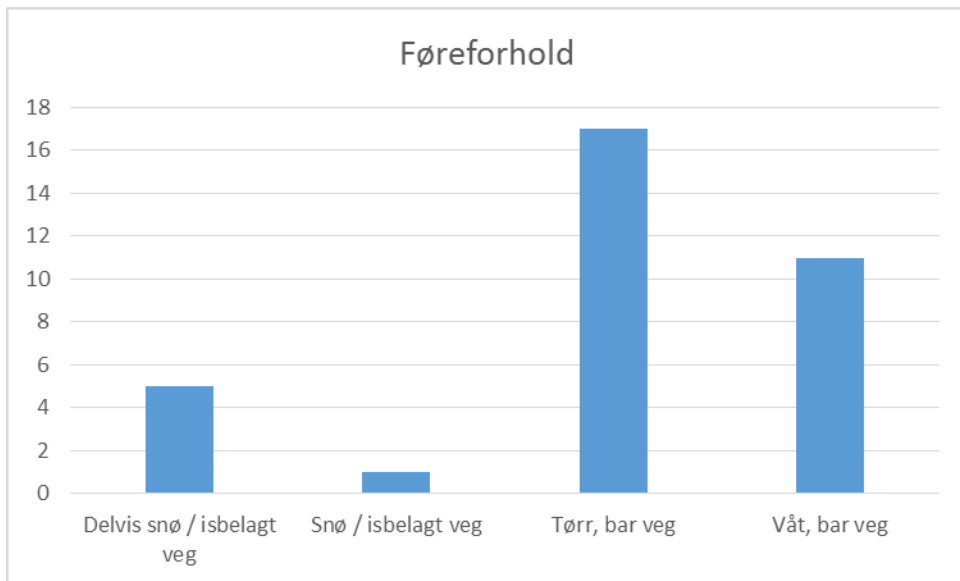
Fig. 1: skadegrad på personar

Av desse 48 personane vart 81 % eller 39 personer lettare skadd. Det var vidare 15 % alvorleg skadde (7 personar) og vi hadde ei dødsulukke med to personar som omkom.

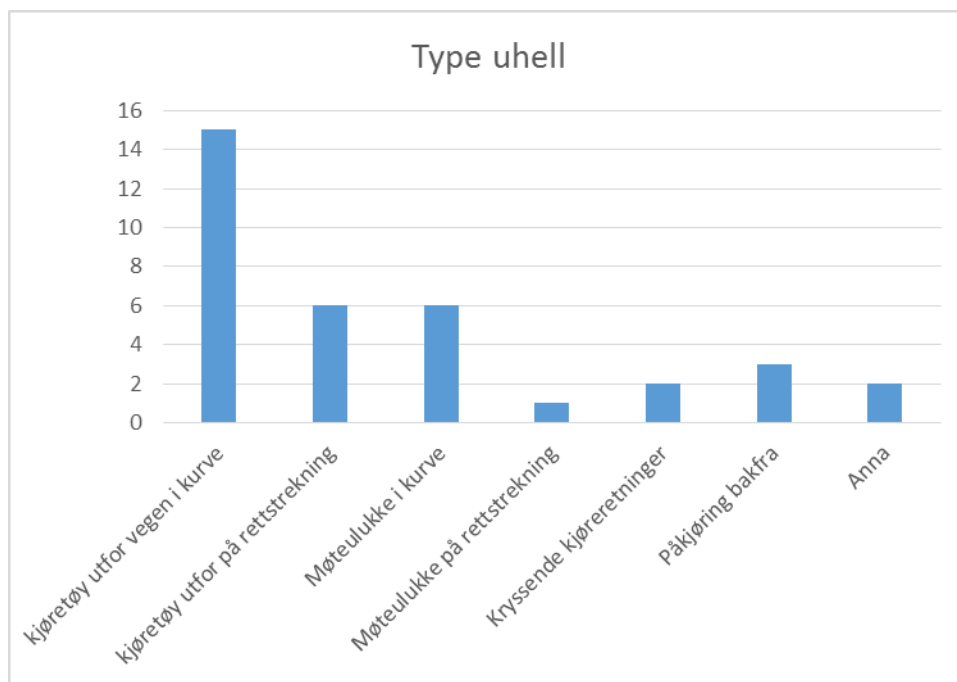
Ei typisk ulukke i Fusa er ei ulukke med lettare skadde personar på tørr, bar veg der einsleg kjøretøy hamna utfor vegen i kurve. Bakgrunnen for slike ulukker kan knytast til stor fart i kurve og til standarden på vegnettet.

Som kartet viser skjer dei fleste ulukkene på følgjande strekningar:

- Venjaneset – Fusa på Fv552. Her er det 60 km/t sone slik at dei fleste ulukkene her får lettare personskade.
- Helland – Eikelandsosen på Fv48. Her er det 60 km/t sone slik at dei fleste ulukkene her får lettare personskade.
- Tombre – Medhus på Fv48. Her er det 80 km/t sone og strekningen har to ulukker med alvorlige personskage. Strekningen har og i tidlegare planar vist seg å vere ein strekning der det oppstår ulukker med alvorleg skadde personar. Bakgrunnen for dette er dårleg vegstandard med svært krappe svingar.

Fig. 2: Kartlagde føreforhold for dei ulike ulukkene

Fig. 3: Registrert type uhell

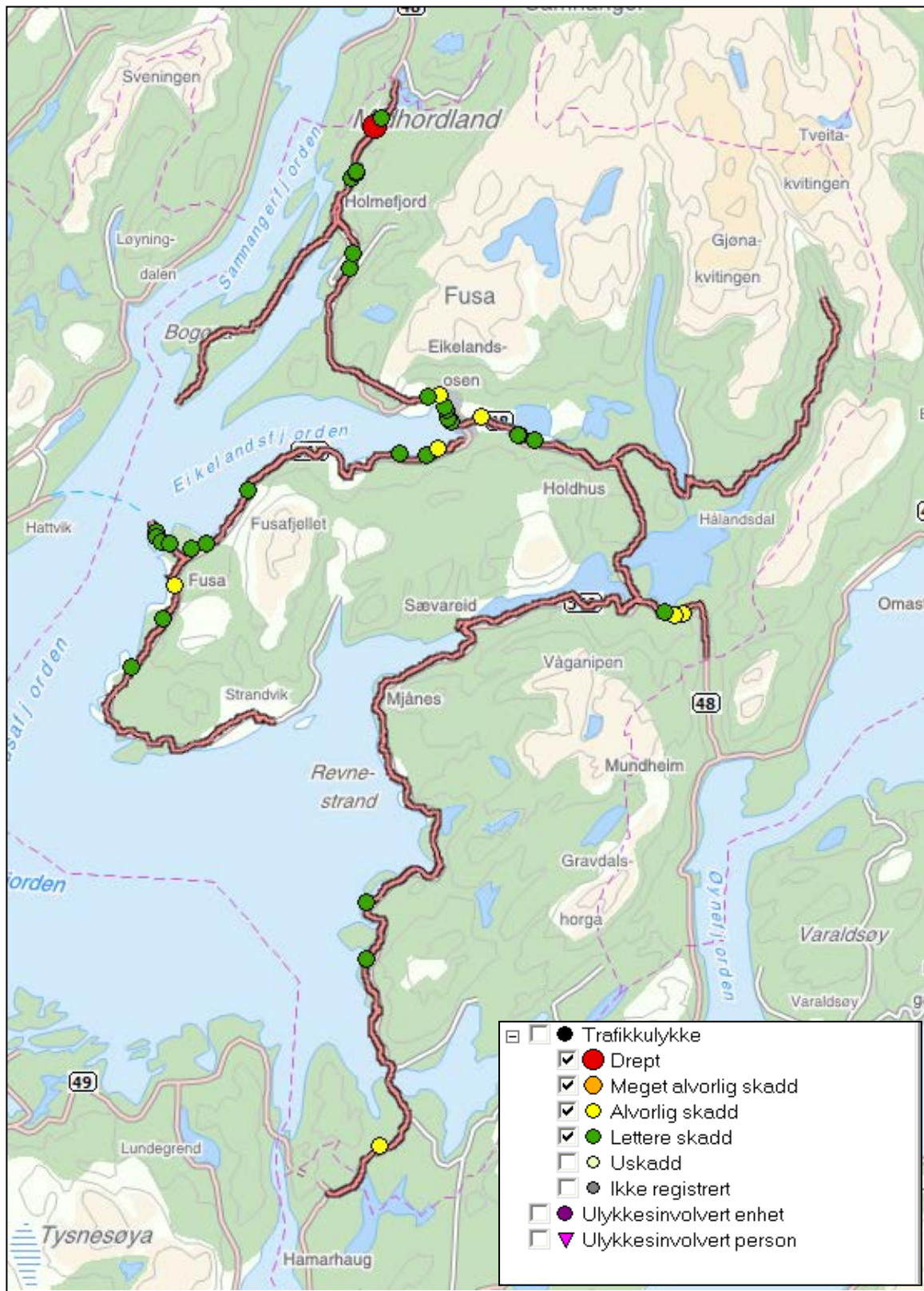

Fig. 4: Kart over ulykker i perioden 2004-2013

4.5 Kort omtale av enkelte strekningar som peikar seg ut med mange ulukker

Fylkesveg 48 ved Holmefjord – grense Samnanger kommune

På denne strekninga er det registrert fem utforkjøringsulukker og ei dødsulukke som var ei møteulukke. Fylkesvegen ved Holmefjord har bra standard og fartsgrense 80 Km/t. ÅDT er ca 800. Men vegen har nokre parti med dårlig kurvatur og delvis dårlig sikt.

Fylkesveg 48 ved Helland - Eikelandsosen

På denne strekninga er det registrert fem ulukker med lettare skader og ei med alvorleg skade. Fire av ulukkene har skjedd på ein relativ kort strekning mellom avkjøringa til sentrum og Fusa Ungdomsskule.

Fylkesveg 48 mellom Tombre og Medhus

Det er registrert tre ulukker på strekninga. Alle tre ulukkene skuldast utforkjøring. To enda med alvorleg skade, og ei ulukke enda med lettare skade. Denne strekningen har og i tidlegare planer vore belasta med alvorlege ulukker.

Fylkesveg 552 mellom Eikelandsosen og Lambaneset

Det er registrert tre ulukker på strekninga Eikelandsosen – Lambaneset der ei av desse fekk alvorleg personskade. Vegen har dårleg standard og 50 Km/t, men det er registrert stor fart i området.

Fylkesveg 552 mellom Venjaneset og Fusa

Det er registrert seks ulukker på strekninga. Alle har enda med lettare skade. Like før ferjekaien har vegen noko uheldig utforming når ein kjem rundt svingen og inn på kaien. Midtdelaren som skil oppstillingsarealet frå det kjørefeltet som går ned til kaien byrjar midt i ei venstrekurve.

5 IKKJE FYSISKE TILTAK

5.1 Føremålet med bruk av ikkje fysiske tiltak

Tidlegare planar har hatt eit stort fokus på fysiske tiltak ein ynskjer no å få eit større fokus på ikkje fysiske tiltak.

Sein ser mellom anna til Trykk trafikk sin rettleiar om Trafikksikker Kommune. Denne rettleiaren gir kriterier for krav til at ein kommune skal kunne bli godkjent som ein trafikksikker kommune.

Krava for å kunne bli dette er:

- Kommunen har forankra ansvaret for trafikksikkerhetsarbeidet hos ordførar og rådmann. Delansvar kan ligge hos den enkelte etatsleder
- Kommunen har et utval med ansvar for trafikksikkerhet.
- Kommunen har innarbeidd trafikksikkerhet i HMS/internkontrollsystemet som inneheldt regler for reiser og transport i kommunens regi, og ved kjøp av transporttenester.
- Kommunen har oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell (materiellskader) i kommunen.
- Kommunen har en trafikksikkerhetsplan som er forankra i fylket sin trafikksikkerhetsplan. Planen har rullerings- og rapporteringsrutiner. Planen varetar tiltak både for å arbeide med holdningar og trafikantratta- samt fysisk tiltak.
- Kommunen har innarbeidd kriteria / sjekklister for kommunen sine sektorar (barnehage, skule, kultur, helse mm).
- Kommunen påverkar lag og organisasjonar til å innarbeide regler for trafikksikkerhet i si verksemd.

Denne rettleiaren er eit godt verktøy for kommunen sitt arbeid med trafikksikring. Her finn ein mellom anna kriterier og sjekklister både for kommuneleiinga og dei ulike avdelingane som barnehage, skule og teknisk sektor.

5.2 Haldningsskaping og åtferdsending

Rett haldning og rett åtferd hos foreldre vil gi stor gevinst i arbeidet med holdningar og åtferd hos barn. Gode holdningar og åtferd i ung alder vil gi barna større evne til å stå imot gruppepress i tenåra.

Eit godt eksempel på vaksne sin ”dobbeltrulle” som formidlar av åtferd i trafikken er mange vaksne sin iver etter å krysse fortau på raudt lys, samstundes som vi fortel barna at vi skal gå på grønt.

Haldningsskaping og åtferdsendrande tiltak kan formidlast gjennom:

- Opplæring
- Informasjon og kampanjar
- Overvaking/kontroll

5.2.1 Opplæring

For opplæring i trafikkssikker åtfærd og trafikkssikre holdningar må grunnarbeidet gjerast i barnehage, grunnskule og gjennom foreldra. Opplæringa må ta utgangspunkt i dei aktuelle trafikkkontrollane ein møter etterkvart som ein vert eldre (fotgjengar, syklist, mopedist, bilist og passasjer). Det er gjennomført vellukka opplegg for trafikkssikring både på Osterøy og på Askøy:

Andre aktuelle tiltak utanfor skule og barnehagen kan være:

- Oppmoda om køyretrening med foreldre, køyreskuleopplæring.
- Trafikkssikring og (køyre)opplæring som del av HMS-arbeid internt i kommunen eller i større verksemder
- Gjennomføring av kurs i fyrstehjelp for alle innbyggjarane i kommunen i samarbeid med lag og organisasjonar i kommunen.

5.2.2 Informasjon, kampanjar

Statens vegvesen og Trygg Trafikk er ansvarlege for gjennomføring av fleire ulike aksjonar som kommunen sjølv eller innbyggjarane kan delta i:

- "Aksjon skulestart" - lensmannskontoret gjennomfører årleg aksjonar i samband med skulestart for å sikre merksemd om 6-åringane som skal ut på skuleveg. .
- Ulike kampanjar/informasjon på ferja retta mot uvettig (forbi)køyning og fart.
- Aksjon trygt idrettslag er eit samarbeid mellom Trygg Trafikk, Noregs fotballforbund og Noregs Handballforbund

5.2.3 Overvaking/kontroll

Det vil i første rekkje være lensmann og vegvesen som har ansvar for slike tiltak ute på vegen. Kommunen bør være med og be om prioriteringar i forhold til spesielle problem, strekningar og grupper. Eksempel på aktuelle tiltak er:

- Fartskontroll og fartsmålingar
- Promillekontroll
- Kontroll av bilbelte
- Teknisk kontroll av kjøretøy
- Landsdekkande aksjonar

5.3 Trafikkssikring i kommunal planlegging

Gjennom plan- og bygningslova har Fusa kommune ansvaret for forvaltning av arealbruken i kommunen. Rikspolitiske retningsliner for "samordna areal- og transportplanlegging" gir og viktige signal om korleis ein bør forvalte arealbruken.

Ein kan ikkje seie at vi her i kommunen har ein konsentrert busetnad. Men arbeidsplassar, skular/barnehagar og offentleg-/privattjenesteyting er i svært stor grad konsentrert om dei enkelte bygdesentra.

Framtidig strategi for arealbruk vil vera viktig arbeidet innan trafikksikring i kommunen. Det beste strategien vil vere, i den grad det er mogeleg, å satse på vidare utbygging i allereie eksisterande bygdesentra. Dette vil gjera det mogeleg å skape trygge skulevegar gjennom bygging av gang- og sykkelvegnett.

Ein finn fleire eksempel rundt om der kommunar har godtatt utbygging av nye bustadområde langt frå eksisterande busetnad, og der ein etter nokre år får på bordet kostbare krav om gang- og sykkelveg eller andre sikringstiltak. Med andre ord så vil langsiktige strategiar for arealbruk ha innverknad på behovet for fysiske tiltak.

Samstundes er det klart at det er mange ulike vurderingar som ligg til grunn for utforming av den framtidige strategien for arealbruk i kommunen.

5.3.1 Overordna planar og vedtak

Samla trafikkvolum er ein viktig faktor som påverkar talet på ulykker. Lokalisering av bustadar, skule, arbeidsplassar og fritidstilbod, vil kvar for seg og i forhold til kvarandre påverke dette. Bruk av § 20-4 i plan- og bygningslova er sentral med omsyn til lokalisering, rekkefølge av tiltak osv. I tillegg til samla trafikkvolum bør ein også sjå på andre element som bør inn i sjekklister for overordna planar, til dømes tilknytning til eksisterande infrastruktur, at næringsområde ikkje skapar trafikkpress i bustadområde og liknande.

5.3.2 Regulerings- og utbyggingsplanar, byggjesaker

Trafikksikring bør være eit kriterium for godkjenning av nye byggefelt i kommunen. Dette kan gjerast gjennom å krevje at utbyggjar av nye byggefelt knyter feltet til eksisterande gang- og sykkelveg eller byggjer busshaldeplass og trygg gangveg frå haldeplass til byggefelt.

5.3.3 Økonomi

For å sikra gjennomføring av tiltak og grunnlag for tilskot om statlege trafikksikringsmidlar, bør trafikksikring være ein eigen post i kommunen sitt budsjett.

5.4 Rett til stønad ved transport av barn i skulepliktig alder

Opplæringslova seier at:

Barn i fyrste klasse har rett på fri skuleskyss dersom dei har meir enn 2 kilometer skuleveg.

Barn i grunnskulen frå andre klasse og oppover har rett på fri skuleskyss dersom dei har meir enn 4 kilometer skuleveg.

Vidare seier lova at dersom skulevegen kan omtalast som farleg skuleveg så har ein rett på fri skuleskyss enten gjennom eksisterande busstilbod eller ved at foreldra får dekka utgiftene ved skyss av borna. Lova seier lite om kva kriteria som skal leggest til grunn for definering av "farleg" skuleveg.

Eksempel på kriteria for definering av farleg skuleveg er:

- Trafikkmengde (ÅDT) og andelen store kjøretøy
- Har vegen fortau eller gang- og sykkelveg

- Er det tunnelar utan lys på vegstrekninga
- Fartsgrense

Kommunen arbeider kontinuerlig med oppgradering og vurdering av kriteria. Ein bør ha ein gjennomgang av strekningar der mange får skyss basert på kriteria. Det kan faktisk vera økonomisk forsvarleg for kommunen å gjennomføre tiltak dersom ein med dette kan få reduserte utgifter med gratis skyss.

6 TILTAK SOM ER PRIORITERTE I DENNE PLANPERIODEN

Tiltaka er nærare skildra i kapittel ovanfor. Kva tiltak som vert gjennomført kvart år er avhengig av budsjettet. Tiltakslista skal rullerast årleg.

Sidan forrige plan er vegnettet i Norge omorganisert slik at ein no ikkje har riksvegar i Fusa. I tillegg skal fysiske tiltak på fylkesvegnettet delast opp i trafikksikringstiltak og tiltak mot gang- og sykkelvegnettet. I tillegg er det laga til ei gruppe med meir administrative tiltak der gjennomføring ikkje vil koste pengar, men der enn heller treng å få vedtak om endra fartsgrense mm frå Statens vegvesen.

Fysiske tiltak i kommunen må stå i samanheng med kva det er realistisk at ein får midlar til.

6.1 Vurdering av ikkje iverksatte tiltak i forrige plan

I forrige plan var ein del tiltak ikkje iverksatte. Ein har i den nye planen gjort følgjande vurdering av desse tiltaka.

- **Udergang under fylkesveg 48 Rød.** Tiltaket er ferdig regulert, men det manglar finansiering av tiltaket. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak. Fusa Kommune har ikkje økonomiske midlar til å få realisert tiltaket. Fusa Kommune må her arbeide opp mot Fylkeskommunen og Statens Vegvesen for å få finansiert prosjektet. Tiltaket bør vere med i den nye planen
- **Fylkesveg 552 gangveg Eikeland – Bergegrend.** Tiltaket er ferdig regulert, men det manglar finansiering av tiltaket. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak. Fusa Kommune har ikkje økonomiske midlar til å få realisert tiltaket. Fusa Kommune må her arbeide opp mot Fylkeskommunen og Statens Vegvesen for å få finansiert prosjektet. Tiltaket bør vere med i den nye planen
- **Fylkesveg 48 og kryss med kommunal veg til Ådland.** Tiltaket manglar finansiering. I ny plan er fordelinga mellom riksvegar og fylkesvegar fjerna og ein har no bare fylkesvegar i Fusa. Tiltaket vil vere retta mot program for trafikksikring og i ei samla liste over alle slike tiltak på fylkesvegnettet i kommunen vert dette tiltaket vurdert til ikkje å koma inn på prioritert. Bakgrunnen for dette er at prioritert liste ikkje kan innehalde fleire tiltak enn det ein meiner er realistisk å få gjennomført i planperioden.
- **Vegljos på strekinga frå avkjøringa til Prestegardsfeltet og om lag 750 m mot Gjerdevik.** Tiltaket manglar finansiering. I ny plan er fordelinga mellom riksvegar og fylkesvegar fjerna og ein har no bare fylkesvegar i Fusa. Tiltaket vil vere retta mot program for trafikksikring og i ei samla liste over alle slike tiltak på fylkesvegnettet i kommunen vert dette tiltaket vurdert til ikkje å koma inn på prioritert. Bakgrunnen for dette er at prioritert liste ikkje kan innehalde fleire tiltak enn det ein meiner er realistisk å få gjennomført i planperioden.
- **Fylkesveg 121 og kryss med kommunal veg til Søre Fusa oppvekstsenter.** Tiltaket er under regulering Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret. Tiltaket bør difor vere med i den nye planen.

- **Utbetring av kommunal veg til Søre Fusa oppvekstsenter.** Tiltaket er under regulering Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret. Tiltaket bør difor vere med i den nye planen. Tiltaket vert sett i samanheng med tiltak på fylkesvegen.
- **Utbetring av kryss kommunal veg/FV121 på Baldersheim (Hauganeset).** Tiltaket manglar finansiering. I ny plan er fordelinga mellom riksvegar og fylkesvegar fjerna og ein har no bare fylkesvegar i Fusa. Tiltaket vil vere retta mot program for trafikksikring og i ei samla liste over alle slike tiltak på fylkesvegnettet i kommunen vert dette tiltaket vurdert til ikkje å koma inn på prioritert. Bakgrunnen for dette er at prioritert liste ikkje kan innehalde fleire tiltak enn det ein meiner er realistisk å få gjennomført i planperioden.
- **Fylkesveg122 Kvålshaugen – Strandvik sentrum.** Tiltaket er ferdig regulert, men det manglar finansiering av tiltaket. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak. Fusa Kommune har ikkje økonomiske midlar til å få realisert tiltaket. Fusa Kommune må her arbeide opp mot Fylkeskommunen og Statens Vegvesen for å få finansiert prosjektet. Tiltaket bør vere med i den nye planen
- **Fylkesveg 121 og kryss med kommunal veg til Hjartnes.** Tiltaket manglar finansiering. I ny plan er fordelinga mellom riksvegar og fylkesvegar fjerna og ein har no bare fylkesvegar i Fusa. Tiltaket vil vere retta mot program for trafikksikring og i ei samla liste over alle slike tiltak på fylkesvegnettet i kommunen vert dette tiltaket vurdert til ikkje å koma inn på prioritert. Bakgrunnen for dette er at prioritert liste ikkje kan innehalde fleire tiltak enn det ein meiner er realistisk å få gjennomført i planperioden.
- **Fylkesveg 123 frå Holdhus Oppvekstsenter til kryss med kommunal veg til Solvang.** Tiltaket er under regulering Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret. Tiltaket bør difor vere med i den nye planen
- **Vegljos i tunellane ved Femanger.** Tiltaket er delvis utført, men det manglar finansiering for den siste tunnelen. Fusa Kommune har ikkje økonomiske midlar til å få realisert tiltaket. Fusa Kommune må her arbeide opp mot Fylkeskommunen og Statens Vegvesen for å få finansiert prosjektet. Tiltaket bør vidareførast i den nye planen då deler av tiltaket er utført.
- **Utbetring av kommunal veg til Ådnavika.** Av tiltak på det kommunale vegnettet vert dette tatt ut av ny liste. Bakgrunnen for dette er at ein meiner det ikkje er realistisk å få gjennomført tiltaket og det vert då lågt prioritert då dette ikkje er knytt til utbetring av adkomstveg til oppvekstsenter.
- **Fortau langs kommunal veg frå fylkesvegen og fram til avkjørsel til Hålandsdal fjellstove.** Tiltaket er under regulering Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret. Tiltaket bør difor vere med i den nye planen. Tiltaket vert sett i samanheng med tiltak på fylkesvegen.
- **Utbetring av kommunal veg til Fusa oppvekstsenter.** Tiltaket er i den nye planen vurdert til å vera svært viktig og på grunn av stor aktivitet på kveldstid med transport knytt til fotball og karate. Tiltaket er vurdert å kunna gjennomførast for ei handterbar økonomisk ramme
- **Fylkesveg 549 Sævareid sentrum og kryss med Fylkesveg 121.** Tiltaket er delvis utført. Det manglar noko asfaltering av ny busslomme. Tiltaket bør difor vere med i ny plan.

- **Busshaldeplassar langs fylkesveg på strekninga Prestegardsfeltet-Gjerdevik.** Tiltaket er vurdert å vere viktig. Men bør eigentleg gjelde heile kommunen. Tiltaket vert vidareført i den nye planen der tiltaket vert endra til å gjelde program for utbetring av busslommer generelt i kommunen.
- **Heiane/Eikebakken bustadfelt kryssing av fylkesvegen for fotgjengarar og etablering av fartsdempande tiltak.** Tiltaket er prioritert og med i ny plan.
- **Utarbeide plan for trafikkopplæring i skule og barnehage.** Skal mellom anna omfatte haldningskampanjar. Tiltaket er omarbeidd og delvis med i nytt tiltak der ein vil arbeide for at Fusa Kommune skal bli trafikksikker kommune
- **Oppdatere status for strekning som er registrert som "farleg skuleveg".** Tiltaket er omarbeidd og delvis med i nytt tiltak der ein vil arbeide for at Fusa Kommune skal bli trafikksikker kommune
- **Bruk av mobil fartsmålar frå Statens vegvesen Hordaland.** Tiltaket er ikkje med i ny plan. Dette kan kommunen bestille av Statens Vegvesen uavhengig av denne planen.
- **Fyrstehjelpskurs i samarbeid med lag og organisasjonar i kommunen.** Tiltaket er omarbeidd og delvis med i nytt tiltak der ein vil arbeide for at Fusa Kommune skal bli trafikksikker kommune.

6.2 Ikkje-fysiske tiltak

Følgjande ikkje-fysiske tiltak er foreslått gjennomførte i planperioden

6.2.1 Fusa Kommune som trafikksikker kommune

Ein ynskjer at Fusa Kommune skal bli godkjent som «trafikksikker Kommune». For å få til dette må ein tilfredsstillе kriteria gitt i rettleiar frå Trygg trafikk. Innanfor dette arbeidet har ein då og følgjande konkrete tiltak som ein ynskjer å få gjennomført:

- Rådmannen har det overordna ansvaret for organisatoriske og haldningsskapande tiltak, og einingane har sin del av ansvaret innanfor sitt arbeidsfelt
- Kjøreopplæring / trening for innvandrara i samarbeid med frivilighetssentralen
- Trafikalt grunnkurs som tilbod innan vaksenopplæringa
- Gjennomføring av tiltak retta mot skule og barnehage slik dei er skildra i rettleiar for trafikksikker kommune
- Vurdere kostnader på fysiske tiltak opp mot mogelege innsparingar ved reduserte utgifter til skuleskyss.

6.2.2 Kommunal planlegging og saksbehandling

Tiltak nr. 1

Plan for samanhengande gang- og sykkelvegnett i kommunen

Kommunen skal i løpet av neste fire å vedta ein plan for utbygging av gang- og sykkelvegnettet. Formålet med eit slikt vegnett er å skape trygge skulevegar for dei

som bur innanfor 4 kilometer frå skulen og trygge bygdesamfunn der det ikkje er skule. Planen skal vera ein kommunedelplan. I tillegg til å innehalde ei liste over tiltak for ein 4-års periode kan planen og innehalde retningsliner for krav om bygging av gang- og sykkelveg eller fortau ved bygging av nye byggefelt. Slik at nye felt vert knytt til eksisterande vegnett

Tiltak nr. 2

Skafe ein oversikt over haldeplassar i kommunen, bruk og utrustning

For dei barna som reiser med buss eller nyttar anna skyssmiddel er trygg og god haldeplass viktig. Under arbeidet med denne kommunedelplanen så har ein fått melding om enkelte haldeplassar der ein føler seg utrygg. Haldeplassane i kommunen skal difor delast inn i følgjande grupper:

1. Haldeplassar som vert brukt av skuleborn
2. Haldeplassar som ikkje vert brukt av skuleborn, men som er mykje nytta av andre
3. Andre haldeplassar

Deretter skal det lagast eit sett med kriterium for kva standard ein ynskjer på dei ulike gruppene. Dette gjeld både behov for buss skur, tryggare tilkomst til haldeplassen og utforming av sjølve plassen.

6.3 Fysiske tiltak

Fysiske tiltak på fylkesvegnettet retta mot Hordaland fylkeskommune sitt program for trafikksikringstiltak:

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Utbetring av svingar ved Tombre på Fv48	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
2.	Fylkesveg 48, undergang ved Rød. Tiltaket er ferdig planlagt. Det må skaffast midlar til bygging.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
3.	Fylkesveg 121, busslomme og kryss ved kommunal veg til oppvekstsenteret på Baldersheim. Er under regulering / planlegging.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet

Fysiske tiltak på fylkesvegnettet retta mot Hordaland fylkeskommune sitt program for gang- og sykkelveger:

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Fylkesveg 552 Eikeland – Bergegrend. Tiltaket er ferdig planlagt. Det må skaffast midlar til bygging. Tiltaket er prioritert i ny plan då det er ferdig regulert om treng finansiering.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
2.	Fylkesveg 122 Kvålshaugen – Jordmorsvingen – Strandvik sentrum. Tiltaket er ferdig planlagt. Det må skaffast midlar til bygging. Tiltaket er prioritert i ny plan då det er ferdig regulert om treng finansiering.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
3.	Fylkesveg 121, Fortau fram til avkjøring til oppvekstsenteret på Baldersheim. Er under regulering / planlegging. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
4.	Fylkesveg 125 frå busslomme ved fylkesveg 48 og fram til butikken på Holmefjord. Her manglar gangveg. Ein må starte opp med planarbeid i denne perioden. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då det manglar gang- og sykkelveg på denne strekninga frå busslomme til sentrum av Holmefjord.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
5.	Fylkesveg 123 frå Holdhus Oppvekstsenter til kryss med kommunal veg til Solvang. Tiltaket omfattar ny gangveg og er under regulering. Tiltaket er i ny plan vurdert som eit viktig og prioritert tiltak då dette gjeld tilkomst til oppvekstsenteret.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet
6.	Fylkesveg 48 frå Skjelbreid til Koldal / Eikelandsosen. Her manglar gangveg. Ein må starte opp med planarbeid.	Kommunen, fylkeskommunen og vegvesenet

Tiltak som er knytt til administrative vedtak på fylkesvegnettet og mindre tiltak langs fylkesvegnettet:

Dette gjeld tiltak som er retta mot administrative vedtak knytt til endra fartsgrense, forkjøringsveg samt mindre enkle tiltak knytt til utbetring av busshaldeplasser. Fusa kommune får ansvar for alle desse tiltaka i samarbeid med Hordaland Fylkeskommune og Statens Vegvesen.

Prioritet	Stad	Forslag til tiltak
1	Strandvik	Her er noko uryddige fartssoner og oppheving av forkjøringsveg. Dette må ryddast opp i
2	Bergegrend	Søknad om å flytte start av 50 sona nærmere Eikelandsosen
3	Busslommer og haldeplasser langs fylkesvegnettet	Kommunen kartlegger eksisterande haldeplasser og får til utbetring av enkelte av desse basert på ei prioriteringsliste i samarbeid med Statens Vegvesen
4	Heiane/Eikebakken bustadfelt	Søknad til Statens Vegvesen om etablering av fotgjengarfelt over fylkesvegen.
5	Tveitamarka, Holmefjord	Søknad om redusert fartsgrense frå 80 km/t til 60 km/t

Fysiske tiltak på det kommunale vegnettet:

Tiltak nummer	Tiltak	Ansvar
1.	Trafikkforholda rundt Fusa Skule. Forholda er lett kaotiske og kan med enkle grep utbetrast. Gjeld både av-/på lessing og parkering for skulen og fotballbanen.	Fusa Kommune
2.	Sævareid. Fullføre busslomme med asfaltering av området.	Fusa Kommune
3.	Baldersheim. Sikre kommunal veg frå fylkesvegen og bort til oppvekstsenteret	Fusa Kommune
4.	Holdhus. Utbygging av gangveg langs kommunal veg til Hålandsdalen Leirskole samt snuplass mm for buss ved gamlakyrkja.	Fusa Kommune

Deler av kommunal veg til Stallabrotet blir utbetra i samband med ny idrettshall.

Vedlegg 1

Registrering av utrygge punkt og strekningar med forslag til tiltak

---

Datagrunnlag

Det vart sendt ut eit spørjeskjema til oppvekstsenter samt lag og organisasjonar der ein ønskte tilbakemeldingar på farlege strekningar og punkt. Det kom innspel frå heile kommunen. I dette vedlegget er alle innspela organisert geografisk etter skulekrins/oppvekstsenter.

Nore Fusa Oppvekstsenter

Namn på innsendar: [Bogøy Bygdeutval](#)

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak til problem	Eventuelle forslag til tiltak
1.	Vegen frå Nedre Boga og frå Holsund til Nore Fusa Oppvekstsenter og til idrettsbanar, er smal og til dels mørk.	Det er lite veglys langs vegen. Det er vanskeleg for bilførarar å sjå mjuke trafikantar. Dei mjuke trafikantane føler seg utrygge på grunn av at det er langt mellom veglysa. Smal veg gjer at mjuke trafikantar kjem ut i vegbana.	-Tettare mellom veglysa. -Bruk av refleks. -Siktrydding. -Utbetring av veg til gang- og sykkelveg.
2.	Samnøy-sjøen, Samnøy Bogavegen/Øvre Boga	Det er låg vara mur og høgt og bratt ned til sjø. Dette gjer det usikkert for både bilistar og syklistar. Det er låg vara mur og bratt terreng. Det er låg og dårleg vara mur og bratt terreng.	-Høgare vara mur -Autovern.
3.	Frå snuplassen på Øvre Boga og til Nedre Boga	Her er det glatt og utrygg veg om vinteren. Det er vanskeleg å brøyta vegen skikkeleg på grunn av ujamn og dårleg asfalt. Dette skapar også problem for vareleveransar til nærbutikken fordi dei ikkje ynskjer køyre ned på vinterstid.	-Asfaltering og utbetring av veg.
4.	Tveitamarka industriområde og inn til Nore Fusa Oppvekstsenter	Her er det svært dårleg asfalt og ujamt dekke. Dei siste åra har det blitt mykje tungtrafikk på denne strekninga noko som skapar slitasje. Dette gjer det utrygt for mjuke trafikantar.	-Asfaltering -Lage gang og sykkelveg.

Generelt kan det seiast at mykje av vegen på Bogøy er dårleg. Dette er på grunn av smal vegbane, dårleg asfaltdekke fleire plassar, uoversiktlege strekningar med mykje svingar og dårleg belysning. Nokre plassar held vara mur på å sige ut, og vara murane er uforsvarlege lave.

Strandvik Oppvekstsenter

Namn på innsendar: [Strandvik oppvekstsenter ved FAU](#)

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1.	Fv 122: Frå Kvålshaugen og til Sentrum.	Her er det veldig farleg skuleveg. Vegen på denne strekninga er smal og manglar fortau. Vegen vert også nytta av mykje tunge køyretøy og han held på å rase ut ved det tidligare bedehuset.	-Vegen bør utbetrast etter reguleringsplanen FV122, Kvålshaugen/Jordmorsvingen
2.	Fv 122: Krysset til Reinsvegen ved Kvålshaugen.	Dette krysset er uoversiktleg for bilar som kjem frå sentrum og Rein.	
3.	Fv 122: Frå Kvålshaugen og til Nyekaien.	Her er vegen smal og svingete og har mykje trafikk. Det er ikkje fortau på heile strekket, og mange barn bruker denne som skuleveg. Fartsgrensa er 50 km/t, med 40 km/t frå skulen og til brua.	-Fartsgrensa bør senkast til 40 km/t for heile strekket.
4.	Fv 122: Ved innkjørsel til skule, barnehage og grendahus.	Dette krysset er uoversiktleg for bilar og gåande som kjem ut frå skulen og frå sentrum, då muren til skuleplassen hindra sikta. I tillegg er det eit overgangsfelt rett ved krysset. Om morgonen er det mykje biltrafikk og gåande elevar som skal til skulen.	
5	Fv 122: Frå Strandvik sentrum og til Ådnavikjo	Her er det veldig farleg skuleveg. Denne vegen er smal og manglar fortau. Han vert nytta av mykje tunge kjøretøy som skal til Ådnavikjo. Kantsikringa er også veldig lav frå Nyekaien til båthamna.	-Vegen bør utvidast og kantsikringa bør hevast.
6	Fv 122: Avkjørsel til Håvik	Det er i dag vikeplikt frå høgre på Fv 122 frå Fusa til Håvik, men lokale bilistar har ein uskriven regel at vegen er forkjørsvveg. Bilstar som ikkje er lokalkjend veit ikkje dette, og det oppstår farlege situasjonar.	-Gjere Fv122 til forkjørsvveg.

Namn på lag: **Strandvik Bygdautval**

Nr	Kvar er problemet	Problem og årsak(er) til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1	Fv 122: Frå krysset til Reinsvegen ved Kvålshaugen og til Strandvik sentrum.	Her er det svært smal og farleg skuleveg. Det er ein veg med høg konsentrasjon av tunge køyretøy og manglar fortau. Vegen held på å rase ut ved (det tidligare) bedehuset pga. tungbiltrafikk.	-Vegen bør utbetrast snarast etter den allereie godkjende reguleringsplanen «Fv 122, Kvålshaugen/Jordmorsvingen».
2	Fv 122: Farlege situasjonar på grunn av misforståing om vikeplikt og forkjørsveg.	Vegen frå blant anna Leigland, Strandli, Dalland og Skjørsand har i dag vikeplikt frå Fv122. Lokale bilistar har i dag ein uskriven regel om at hovudvegen, altså Fv122, er forkjørsveg. Dette veit sjølvstøande ikkje utanforståande bilistar som følgjer norsk veglov og dette har skapt farlege situasjonar.	-Vegdirektoratet har foreslått fleire forkjørsregulerte vegar her i landet. Heile FV122 bør skiltast om til forkjørsveg på same grunnlaget som vegdirektoratet har; forhindre usikkerheit knytt til om ein er på forkjørsveg eller ikkje.
3	Fv 122 frå Strandvik sentrum og til Håvikvegen ved Ådnavikjo industriområde.	Her er det smal og farleg skuleveg med mykje tungtrafikk.	-Her får kloke hovud som får betalt for å tenkje, tenkje fram ei løysing for utviding/ending av veg, og samtidig behalde Handelslaget og Handelslagsfjora.
4	Fv 122 frå Strandli og til Kvålshaugen.	Det er ynskje frå innbyggjarane å få fortau i staden for dagens «utvida vegskulder» med rumlefeldt. Dette er på grunn av farlege situasjonar med høg fart og blendande sollys der skuleborn har fått bilar tett på seg.	-Eit tiltak kan vere å lage fortau, men Bygdautvalet vil legge til at i ei bygd med så mykje tungtrafikk som Strandvik, bør også vegen utvidast slik at den er brei nok for to lastebilar å møtast utan at sjåførane treng å frykte for speglane.
5	Strandli og til Kvålshaugen.	Her er det vanskelege lys forhold. Når to bilar møtes når det er mørkt, så kan det nokre gonger (på grunn av motlys frå møtande bil) vere vanskeleg å sjå dei mjuke trafikantane som går på dette fellesfeltet for mjuke og harde trafikantar.	

Namn på innsendar: **Elevrådet ved Strandvik Oppvekstsenter**

Nr	Kvar er problemet	Problem og årsak(er) til problem	Eventuelle forslag til tiltak(fysiske og ikkje-fysiske)
1	Vegen som kjem frå Rein.	Her kjem bilane kjem litt fort ut i vegen.	
2	Innkjørselen til skulen.	Innkjørselen er skummel og farleg.	
3	Parkeringsplassen ved grendahuset.	Bilane parkerer ikkje på parkeringsplassane.	
4	Innkjørselen til grendahuset.	Her er det mykje småstein som gjer det vanskeleg å sparkesykle.	
5	Frå Vik og til skulen	Det er ope hol mellom steinane i muren ned mot elva.	
6	Frå Kvålshaugen og til Jordmorsvingen.	Her er det veldig smal veg og rekkverket er ikkje trygt.	
7	Frå bygda og til Strandli.	Det er mykje trafikk og mange store bilar på denne vegen. Langs vegen er det berre «lurefortau». Lastebilar og bilar køyrer ut på vegskuldra/»lurefortauet» og det gjer det utrygt for oss som går og sykklar.	-Ynskjer skikkeleg fortau.
8	Frå Strandvik og til Ådnavikjo	Her er det trong og farleg veg. Det er fjell på eine sida og rett i sjøen på den andre.	
9	Til Håvik	Her er vegen smal.	
10	Veg ned frå Kletten og ut i vegen		-Det bør lagast gangfelt.

Eikelandsosen

Namn på innsendar: [Eikelandsosen skule ved FAU](#)

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak til problem	Eventuelle forslag til tiltak
1.	Fv552 ved ELMO	Mange elevar bur i Eikebakken og må kryssa fylkesvegen ved ELMO. I dag blir mange elevar køyrd på grunn av farleg veg. Det er ønskjeleg å gje bilistane tydelegare ansvar for å køyra forsiktig.	-Det bør merkast gangfelt over FV552 ved ELMO.
2.	Avkjøring frå Fv552 til Torsneset, bensinstasjon og busshaldeplassen i Eikelandsosen.	Gangvegen ved avkjøringa blir broten. Det er mange elevar som brukar denne gangvegen.	-Det bør merkast gangfelt over sidevegen slik at gangvegen blir samanhengande.
3.	I krysset i Stemmo der Brakabygda og Stallabrotsvegen møtest.	Det er mange bilar og skuleborn/fotgjengarar som møtest her. Det er litt uoversiktleg. Krysset er sikra ved at det er laga fartshumpar før krysset i begge retningar av Stallabrotet.	-Ønskjer fareskilt med barn i vegen og underskilt med skuleveg.
4.	Stallabrotsvegen.	Stallabrotsvegen er smal og det er dårlig skilje mellom fotgjengarar og bilar. Vegen er bratt og glatt om vinteren. Bilar brukar i nokon grad fortauet for å koma forbi kvarandre. Det oppstår farlege situasjonar då særleg om vinteren. Dessutan risikerer me auka trafikk i samband med bygging av hall.	-Skilja fotgjengarar og bilar med autovern.
5.	Bergegrend.	Her må elevane kryssa hovudvegen som har fartsgrense 80 km/t, for å ta buss. Det er farleg å kryssa vegen fordi det er uoversiktleg i forhold til fartsnivå.	-Det bør merkast gangfelt over FV552 og/eller ein bør flytta 50-sona.
6.	Fv552 frå Eikelandsosen til Bergegrend.	Denne vegen har mykje trafikk. Dette gjer det farleg å gå/sykle langs vegen.	-Bygga gangveg frå Eikelandsosen til Bergegrend.

Holdhus Oppvekstsenter

Namn på innsendar: [Holdhus Oppvekstsenter](#)

Nr	Kvar er problemet?	Kva er årsaka til problemet?	Framlegg til tiltak
1.	Hovdalia, Holdhusvegen.	Vegen er i elendig forfatning. Det er mange hol i vegbanane og det er heller ikkje autovern alle stader. Terrengnet nedafor er bratt og ikkje sikra. Dette gjer veggen farleg for borna å gå/sykle på.	-Ny asfalt. -Ras sikring. -Sette opp gjerde.
2.	Frå innkjøring til Hovden bustadfelt/leirskulen. Ved Holdhus gamle kyrkje og til skulen.	Her er det smal vegbane og utrygt for mjuke trafikantar særleg born vintersdagen når det er høge brøytekantar. Her er mange turistar, leirskulebarn, turistbussar, bussar til leirskule og friluftsanlegg. Det er også ein del traktorkøyring. Vegkantane vert nytta til parkering i samband med turisme. Vegen er mørk for gåande, særleg når elevar går til skulen om morgonen.	-Ein bør ha gang- og sykkelveg denne strekninga. -Veglys. Sjølv 1 – 2 lys vil gjere veggen tryggare.
3.	Parkeringsplass ved skulen, innkjørsle til skulen/ vegområde som vert nytta til varelevering/postlevering/bosstøming/parkering til oppvekstsenter og idrettsanlegg.	Her er det uoversiktleg, trøgt, stor trafikk og mange mjuke trafikantar som gjer både innkøyrsla og parkeringsplassen særst usikker. Parkeringsplassen er kring 2 meter for smal til at det er ok å parkere bilar på kvar side. På parkeringsplassen er det tilsette, elevar, foreldre, foreldre med barnehagebarn, samarbeidspartar, og kursdeltakarar, postlevering, varelevering av t.d. skulemjølk fast, bosstøming, brøyting, bruk av låntakarar av bygget og idrettsanlegget heile dagen og plassen vert også nytta av allmenta i høve å parkere og sitje på med andre vidare m. m. Store snøhaugar blir liggande i begge endar om vinteren og gjer at plassen er mindre enn naudsynt. Veginnkøyrsla til idrettsanlegg går gjennom grinda som er ein del av leikeområdet til skulen og barnehagen.	-Det er ønske om å utvida plassen slik at det er plass til å snu inne ved postkassa/grind for varelevering. -Få snøhaugar vekk etter kvart. -Halde fram med vakt ved start og slutt på skuledag. -Regulere at det ikkje er uvedkommande bilar før etter kl. 15.30. -Vere obs på grunder at dei er att ut mot parkerings/ innkøyrseområdet. -Eventuelt regulerer område for varelevering/post der det ikkje skal parkerast.
4.	Busstopp mot Kilen.	Busstoppet er veldig nært vegbana. Her står det elevar frå 1. og 2. klasse i lag med eldre elevar. Skulen må alltid ha vakt grunna utrygge tilhøve. Om vinteren er det ikkje alltid godt brøyta ved busstopp og undergang/tunell noko som fører til at folk går nærare vegbana enn naudsynt.	-Ønske om å utvide busstoppet, helst med buffer ut mot køyrebana til hovudvegen. -Setje ned farten litt før enn der den blir sett ned no i retning frå Eikelandsosen.

			-Vere endå meir nøye med brøyting for å unngå is og snøhaugar som blir liggande.
5.	Indre Rød, FV48./ Hålandsdalsvegen på Rød der gangvegen kryssar hovudvegen.	Vegen er særst farleg for skuleborn i høve at det er sterk trafikk og dermed fare for påkøyrslar med alvorleg skade og tap av liv. Det er mangel på undergang eller anna sikker måte å kome over til andre sida av vegen.	-Tiltaket som er vedteke er bygging av undergang ved Rød.
6.	Busshaldeplass ved skulen i starten på Holdhusvegen.	Bussar og foreldre som skyssar elevar stoppar stundom mot køyreretninga og slepper dei av. Dette gjer at det er mjuke trafikantar i vegbana. Om vinteren gjer dårleg brøyting at det er trengt. Bussar og drosjar kjempar litt om plassen i dei travlaste tidene.	-Vere nøye på brøyting. -Alle køyretøy stoppar i same køyreretning. Vere smidige for å sleppa kvarandre forbi. Dette er teken opp med Skyss og Tidebuss, det har kome seg.
7.	Hålandsdalsvegen, mellom Rød og Holdhus	Her er det trafikkfarleg veg med 80 sone. Det er ikkje eigna for å gå eller sykle. Dette er likevel den kortaste vegen til skule/barnehage for mange familiar.	-Bygge gang og sykkelveg mellom Rød og Holdhus.
8.	Alle vegane kring Holdhus oppvekstsenter med biltrafikk.	Elevar heilt ned i 1. klasse sykklar til skulen. Dette er gjennomført grunna at elles ville dei sykle til krysset opp for Hovdalia og setje sykkelen frå seg der. Det er ikkje nokon av vegane som er utan biltrafikk, ingen fortau og lite lys. Særleg er den bratte Hovdalia farleg. Dette er farleg særleg for dei yngste og umodne elevane. Foreldra reagerer, men kommunen (skuleeigar) har forsikringsansvar. På andre skular har dei reglar frå t.d. 4. kl. eller 5. klasse. Trygg trafikk anbefalar 12 år, men på Holdhus er det praksis at alle som vil, sykklar.	-Regulere alder for sykling? -Betre tryggleik langs vegane nærast skulen, lys og gode vegkantar.
9.	Støy frå riksveg 48, Hålandsdalsvegen i nærast område til skule/barnehagebygget på Holdhus.	Her er det tett trafikk. Mange store køyretøy i høg fart gjev høg støy for barnehage og skule som har aktivitetar utandørs. Særleg den delen av skuleplassen som vert kalla «basketballbana» er plaga. Det er ikkje særleg ulempe med trafikkstøy innandørs.	-Lage eit støydempande gjerde mellom leikeplassen og hovudvegen.
10.	Hålandsdalsvegen nærast ballbana ved oppvekstsenteret på Holdhus.	Ballar kan kome ut i vegbana og utgjera fare for bilistar.	-Setje opp gjerde som dempar og hindrar ballar å kome ut i vegbana.

Namn på innsendar: **Hovden Vel**

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak(er) til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1.	Vegen frå Skjelbreid til Eikelandsosen.	Dette er ein svært trafikkert veg. Det er farleg å la barna sykle eller gå til aktivitetar i Eikelandsosen.	-Gang og sykkelveg.
2.	Hålandsdalen leirskule - Holdhus	Dette er ein smal og uoversiktleg veg utan veglys. Nokså sterkt trafikkert av store og små kjøretøy. Leirskuleelevane går også denne strekninga. Det er gjort vedtak i kommunen om utbetring frå tidlegare.	-Gang og sykkelveg.

Namn på innsendar: **Rindakleivane Velforening og bebuarar ved Skjelbreidvegen**

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak(er) til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1.	Skjelbreid - Koldal	Dette er ein svært trafikkert veg. Borna må no køyrast til alle aktivitetar i Eikelandsosen. I eit Folkehelseperspektiv hadde ein gangveg fremma god helse og miljøvenlege vaner for barnefamiliar og andre å la bilen stå. Me viser til Trafikksikringsplan Planprogram Forslag 7.5.14 der det blir vektlagt viktigheten av bygging av gang og sykkelveg i nærmiljøet.	-Gang og sykkelveg.
2.	Skjelbreidvegen	Her er det manglande veglys. Vegen er skuleveg og er dermed trafikkfarleg for borna når det er mørkt	-Veglys.

Namn på innsendar: **Hålandsdalen Bygdautval**

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak(er)til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1.	Midtrød – gangveg kryssar hovudveg.	Vegen har 80-sone og er det er uoversiktleg der ein må kryssa vegen. Dette er skuleveg for barneskuleelevar.	-Ungong.
2.	Hovdalia	Dette er ein svært smal skuleveg/køyreveg der dei gåande har liten eller ingen plass å flytta seg om det kjem bil.	-Utviding/utbetring av vegen.
3.	Holdhus – Kari posthuset til Gamlakyrkja.	Det er blitt auka trafikk til Bygdastølen, busstrafikk til Gamlakyrkja og Hålandsdalen leirskole. Vegen er ikkje godkjent slik den er i dag.	-Utbetring av vegen og gangfelt.
4.	Skjelbreidbakkane ned mot Skjelbreidvatnet.	Her er det ingen sikring på utsida av vegen ned mot vatnet.	-Autovern.
5.	Hålandsdalen kyrkje	Det er svært få parkeringsplassar og det vert parkert langs vegen frå Eidegrend til Eidestøa. Dette gjer at det vert svært smalt og uoversiktleg.	-Laga til parkeringsplass på oppsida av vegen nord for kyrkja.
6.	Avkjøringa/krysset til oppvekstsenteret på Holdhus og vegen ned til Rasten.	Her er det mykje trafikk og skuleborn som må kryssa vegen. Det er uoversiktleg og svært trafikkfarlig.	-Utbetring av krysset. -Gangfelt frå oppvekstsenteret ned til Rasten
7.	Krysset på Skogane til Åse.	Her er det dårleg sikt for dei som kjem frå Åse og skal ut i vegen frå Øvredalen.	-Utbetring av krysset -Spegel
8.	Vegen mellom Skjelbreid og Koldal/Bruneset.	Her finst det ingen gode alternativ for mjuke trafikantar for å komma seg trygt ned til Eikelandsosen. Ein må sykla eller gå langs vegskulder på ein svært trafikkert veg med 80-sona.	-Gangveg langs sørsida av Skjelbreidvatnet. -Turveg langs nordsida av Skjelbreidvatnet.

Søre Fusa Oppvekstsenter

Namn på innsendar: [Søre Fusa Oppvekstsenter](#)

Nr.	Kvar er problemet	Problem og årsak(er) til problem	Eventuelle forslag til tiltak (fysiske og ikkje-fysiske)
1.	Busstopp ved skulen	Krysset der foreldre hentar borna skapar farlege situasjonar. Når buss og taxi står på haldeplass er det svært uoversiktleg for passerande trafikk og elevar som skal kryssa veg.	-Utvida busslomme -Flytta stoppstad for skulebuss til botnen av skulebakken(kartpunkt nr.2)
3.	Veg frå busstopp og bort til skulen.	Vegen frå krysset der elevane går av bussen og bort til Oppvekstsenteret er for smal til at det er plass til både gåande og køyrande. Om morgonen er det mykje trafikk her både skuleborn på veg til skulen og foreldre i bil som køyrer born til barnehage/skule.	-Gangveg.
4.	Utkjørsel frå stikkveg til Oppvekstsenteret.	Busskur(kartpunkt 1) står feil plassert i høve til utkjørsel frå skulen. Her er det svært uoversiktleg. I sommarhalvåret blir sikten forverra grunna buskar og plantar som veks opp.	-Flytta busskur. -Sprenga vekk fjellknaus(kartpunkt 5) -Fartsdumpar -Nedsett fartsgrense
5.	Kryss i Sævareid	Krysset i Sævareid er svært uoversiktleg etter ombygging. Når skulebussen står «parkert» i krysset skapar det farlege situasjonar for forbipasserande.	-Flytta busslomma over brua slik at skuleborna har ein trygg stad å venta på bussen.
6.	Busshaldeplass Mjånes	Når elevane vert slept av bussen på veg heim frå skulen går dei av i «grøfta».	-Busslomme.
7.	Hjartneskrysset - Nordtveit	Her må elevane må kryssa trafikkert hovudveg om morgonen når dei skal til busstopp.	-Gangfelt – det vil då bli definert kvar ein skal kryssa vegen – og når/kvar bilane skal vika.
8.	Tunell ved Tveit	For gåande i tunellen ved Tveit. Her har ein gjort eit arbeid i tunellen (sikra for steinsprang) og det er eit gangfelt i tunellen. Mulig at problemet då er løyst. Det er gangveg ved sida av tunellen.	-Vi kan snakka med elevane som går denne vegen om trafiksikkerhet i tunellen. -Ryddagangveg ved sida av tunellen.
9.	Lite synlege fotgjengarar.	Manglande bruk av refleks.	Refleksaksjon kvar haust. -Utdeling av refleksar -Tema på skulen
10.	Lys langs skuleveg.	Det er nokre gatelys som ikkje verkar . Nokre manglar på strekningane elevane går til skulen.	Gjennomgang av tal gatelys – er eksisterande tal nok? Reparere øydelagde lys.
11.	Strøing/brøyting vinterstid	Bakken opp til Oppvekstsenteret er bratt. På vinterstid kan her vera svært glatt. Manglande brøyting og strøing skapar svært farlege situasjonar når skuleborna kjem gåande og møter bilar her.	Gode rutinar for brøyting og strøing.